

2022-09-05

Hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen
Johan Palm
Tfn: 063-14 75 00
E-post: johan.palm@regionjh.se

HSN/1136/2022

Rekommendation om vaccination mot kikhosta för gravida

Ärendebeskrivning

Kikhosta (pertussis) är en luftvägsinfektion som orsakas av bakterien *Bordetella pertussis*. Vaccination mot kikhosta ingår i barnvaccinationsprogrammet och rekommenderas att ges till barn från och med 3 månaders ålder. Hos fullt vaccinerade personer och hos personer som tidigare haft kikhosta blir symtomen ofta lindrigare vid insjuknandet, men hostan brukar vara långvarig.

Kikhosta kan utvecklas till en allvarlig och livshotande sjukdom hos de allra yngsta spädbarnen som ännu inte erbjudits vaccination. Små barn kan drabbas av andningspåverkan och andningsuppehåll (apné). Bland barn som insjuknat med kikhosta har 84 procent av barn yngre än en månad samt 70 procent av barn yngre än 3 månader behövt sjukhusvård. Sedan 1998 har 12 spädbarn i Sverige avlidit till följd av kikhosta.

Skyddseffekten av tillgängliga kikhostevaccin minskar avsevärt efter cirka 5 år. Därför är det mycket svårt att eliminera sjukdomen genom vaccination. På grund av att immuniteten efter infektion varar bara cirka 15 år, går det heller inte att få ett livslångt skydd mot kikhosta genom naturlig infektion.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot kikhosta för gravida

I juni 2022 fattade Folkhälsomyndigheten beslut om att rekommendera att gravida ska vaccineras mot kikhosta. Denna rekommendation gäller från och med den 15 augusti i år. Vaccination rekommenderas från graviditetsvecka 16. Syftet med vaccinationen är att skydda de allra yngsta spädbarnen mot svår sjukdom i kikhosta genom att mamman får ett gott skydd mot kikhosta och i lägre grad riskerar smitta sitt nyfödda barn samt genom att antikroppar går över från mamma till barn vilket skyddar barnet från smitta fram till dess att det är möjligt att vaccinera barnet vid 3 månaders ålder. Prematura barn har särskilt stort värde av detta skydd, eftersom de har störst risk för svår sjukdom.

Vid vaccination mot kikhosta bibehålls antikropps-nivån relativt kortvarigt hos den vaccinerade och ger inte samma skydd för spädbarn vid efterföljande graviditeter. Vaccination rekommenderas därför vid varje graviditet. Detta gäller även oavsett tidsintervall från tidigare påfyllningsdoser.

Acellulärt (det vill säga avdödade) kikhostevaccin är ett välbeprövat vaccin med få biverkningar hos vuxna. Varken prekliniska eller kliniska studier visar på några risker med kikhostevaccin avseende säkerhet och toxicitet för barnet vid vaccination av modern under graviditet.

Idag i Sverige finns flera kombinationsvaccin innehållande påfyllningsdos mot kikhosta som är godkända för användning hos äldre barn, gravida och vuxna. Dessa vacciner innehåller även komponenter för difteri, stelkramp och i vissa fall polio.

Antalet födda barn per år i Region Jämtland Härjedalen: Genomsnittligt 1500 st. per år.

Pris per dos för vaccination mot kikhosta är idag ungefär 165 kr. Vid 80% vaccinationstäckning blir kostnaden (1500 x 0,8 x 165) ungefär 198.000 kr/år. Vid 100% vaccinationstäckning, vilket är målet, blir vaccinkostnaden ca 247.000 kronor.

Läkemedelsenheter i de fyra regionerna i Norra Sjukvårdsregionen har redan börjat undersöka möjligheterna för gemensam upphandling med syfte att pressa priserna. Val av vaccin kommer att ske gemensamt med regionernas smittskydds- och mödrahälsovårdsenheter och läkemedelsenheter.

Ärendet har beretts av en arbetsgrupp från Primärvårdstaben, Vaccinationsenheten, Smittskydd, Beställarenheten, Läkemedelsenheten, Mödrahälsovården samt Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen.

Arbetsgruppen ger en stark rekommendation om att Folkhälsomyndighetens rekommendation om vaccination mot kikhosta för gravida ska gälla i Jämtlands Län.

Arbetsgruppen rekommenderar också att vaccination av gravida mot kikhosta ska vara avgiftsfri. Detta för att få en så hög täckningsgrad som möjligt. Dessutom är vården som ges inom mödrahälsovården och barnhälsovården avgiftsfri.

Regiondirektörens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Folkhälsomyndighetens rekommendation godkänns och tillämpas i sin helhet;
2. Vaccination ska vara avgiftsfri för alla gravida.
3. De merkostnader som uppstår för dessa vaccinationer, ska finansieras inom befintlig budget

I tjänsten
Anders Byström
Tf. Regiondirektör

Johan Palm
Avdelningschef Hälso- och
sjukvårdspolitiska avdelningen

Utdrag till

Anna Granevärn, Hälso- och sjukvårdsdirektör
Britta Ahlin, Tf stabschef, division Nära vård.
Anette Bornhov, Barnmorska, Föräldra-Barn-Hälsan.
Ingela Fanqvist, chef Vaccinationsenheten, verksamhetsutvecklare div. Nära vård
Lisa Fohlin, Biträdande smittskyddsläkare, infektionsläkare
Lotta Hagberg, Beställare/controller, Beställarenheten
Karin Lindgren, Enhetschef, Läkemedelsenheten
Anna Meschaks, Mödrahälsovårdsöverläkare
Helen Persson, Ekonomistrateg, Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Mattias Skielta, Biträdande smittskyddsläkare, chefläkare
Urban Tirén, Regionöverläkare
Micael Widerström, Smittskyddsläkare